MANUAA
de
ЏEOГRAFIE.

BUKURESTI,
Tipografia Pitarului K. Penkobitz.

MANUAL

de

ЏЕОГРАФІА ЧѢМІКЪ

пrimitъ de Komisia профеsоралъ

пentrȣ

ТРЕБȢЇНЦꙖ ТИНЕРІЛОР ꙞНЧЕПЪТОРІ.

De

Ф. АРОN,

Пrofesor de Istoria џенералъ în Колеџȣл
паџіонал Сф. Сава din Бȣкȣрещі;

Прецȣл este 2 леі.

БȢКȢРЕЩІ.
Тіпографіа Пітарȣлȣї Констандін Пенковічї.
1839.

Џеографіa este deскріереа пъмѫntȣлȣї.

Фiind къ пъмѫntȣл este рътȣnd, de ачееа se нȣмеще ші Глоб saȣ̆ Сферъ.

Ачest глоб saȣ̆ sферъ se ꙟмпарte ꙟn доъ emisфере; ȣнȣл orientaл saȣ̆ despre ръсъріt, ші алтȣл окчіdentaл saȣ̆ despre апȣs; амѫndoъ emisферелe фак Мапамондȣл.

Џеографіa se ꙟвацъ пе Xарte, пе каре se ꙟфъцішазъ saȣ̆ пъмѫntȣл ꙟntрег прекȣм пе мапамонd, saȣ̆ нȣмаї о парte прекȣм Еȣропа, орї нȣмаї о царъ прекȣм Цара ромѫнеаскъ.

Ла фіеще каре хартъ Estȣл saȣ̆ ръсъріtȣл se sокоteще despre мѫna dreaптъ; Веstȣл saȣ̆ апȣsȣл despre мѫna stѫнгъ, Nордȣл saȣ̆ міазъ noaпte din sȣs, ші Sȣdȣл saȣ̆ міазъzi din жos.

Sȣг-

Sꙋрфаца пъmѫntꙋлꙋї este ꙟmпърцitъ ꙟn doъ пърцї: ꙟn Uskat шi Апъ. Ꙟmпърцind toatъ sꙋрфаца пъmѫntꙋлꙋї ꙟn 9 пърцї, ꙋskatꙋл копрinde нꙋmaї 2 пърцї, шi 7 копрinde апа.

Uskatꙋл se ꙟmпарte ꙟn: Копцinꙋte, Insꙋле saꙋ̆ Ostроаве, Пeninsꙋле, Istme, Мꙋнцї шi Капꙋрї.

Копцinꙋt нꙋmim o парte mаре de ꙋskat пе каре sѫnt maї mꙋлte Statꙋрї. —

Копцinꙋte sѫnt 5: Еꙋропа, Asia, Афрiка, Амерiка шi Очеаnia saꙋ̆ Аꙋstралiа, орї Полinezia.

Insꙋла saꙋ̆ Ostровꙋл este o парte de ꙋskat maї mікъ de кѫt ꙋn копцinꙋt шi ꙟnкꙋнжꙋратъ de toate пърціле кꙋ апъ. — Maї mꙋлte ostроаве ꙋнꙋл лѫнгъ алtꙋл ꙟn Очеане saꙋ̆ мърї se zік Архіпелаг.

Пeninsꙋла este ꙋn Ostров каре despре о парte se ꙟmпреꙋнъ кꙋ ꙋskatꙋл. — Лімба ачеѳа de пъmѫnt каре ꙟmпреꙋнъ пeninsꙋла кꙋ ꙋskatꙋл se нꙋmeще Istm.

Мꙋнte нꙋmim o рidiкаре ꙟналтъ de пъmѫnt кꙋ ꙟntindере maї mꙋлтъ saꙋ̆ maї пꙋцinъ. — Unidin mꙋнцi арꙋнкъ фок шi se zік Вꙋлканї.

Кап zічеm къ este o парte de ꙋskat askꙋцitъ че se ꙟntinde ꙟn апъ.

Тоатъ апа че ꙟnкꙋнжоаръ tot ꙋskatꙋл o нꙋ-

mim

mim Очеаn. — Очеанꙋл dꙋпъ deoseвite локꙋ-рĭ аре нꙋmiрĭ deosiвite, прекꙋm: Очеанꙋл чел mаре saꙋ̆ Пачiфiк desпре estꙋл Asiĭ шi вestꙋл Америчi; Очеанꙋл Atлantiк ꙟntre Еꙋропа, Африка шi Америка; Очеанꙋл Аꙋstрал desпре sꙋdꙋл Афричi шi ал Asii; Очеанꙋл ꙟnгieцat dела nорd, шi Очеанꙋл ꙟnгieцat dела sꙋd.

Апа se maĭ ꙟmпарte ꙟn Мърĭ, Голфꙋрĭ, Stрѫmtорĭ, Бълцĭ шi Rѫꙋрĭ.

Mареа este о парte mаре de Очеан saꙋ̆ de алtъ Mаре че se ꙟntinde пѫntре ꙋsкat. — Мърĭ ꙟn Еꙋропа sѫnt ачеste: mареа Mediterанъ, mареа Adriatiкъ, mареа de Mармара, mареа Nеагръ, mареа de Azоф, mареа Nордꙋлꙋĭ, mареа Балtiкъ шi mареа Албъ. — Ꙟn Asia este mареа Каспiе, mареа Indii, mареа Кiнеĭ шi mареа Iапонii. — Ꙟn Америка este mареа Antiлелор.

Голф saꙋ̆ sѫn este о парte de Mаре saꙋ̆ de Очеан maĭ miкъ de кѫt о Mаре че se ꙟntinde пѫntре ꙋsкat. — Голфꙋрĭ maĭ mарĭ ꙟn Еꙋропа sѫnt: голфꙋл Botniк шi Фiniк dела mареа Балtiкъ, голфꙋл Sкагер Rак шi Каtегаt dела mареа nордꙋлꙋĭ. — Ꙟn Asia este голфꙋл Арабiк saꙋ̆ mареа Roшie шi голфꙋл Персiк dела mареа Indiĭ. — Ꙟn Америка e-

ste

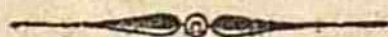
ste Голфꙋл Мексікꙋлꙋĭ, Голфꙋл Хꙋсоn ші Бафіn dела Очеаnꙋл atлantік.

Балtъ nꙋmim о ȋntindeре de апъ stътътоаре каре прin каnалꙋрĭ пе sꙋб пъmжnt se ȋmпреꙋnъ кꙋ вре ꙋn ржꙋ saꙋ кꙋ вре о mаре.

Strжmtoаре nꙋmim о лimбъ de апъ че ȋmпреꙋnъ mърĭ кꙋ очеаnе, mърĭ кꙋ mърĭ ші аltеле.

Ржꙋ saꙋ гжрлъ este о кꙋрџере de апъ че se варсъ ȋn очеаnе, mърĭ, бълцĭ saꙋ алtе ржꙋрĭ. Unеле din ржꙋрĭ ȋn кꙋрџереа лор фак Каtаракtе ꙋnde апа de sꙋs se арꙋнкъ ȋn жоs кꙋ mаре sгоmоt ші ренеziчꙋnе.

Порt saꙋ лiman este ꙋn лок ла marџinea вре ꙋнеĭ mърĭ saꙋ очеаn, ꙋnde staꙋ коръбііле pentrꙋ neгоц saꙋ pentrꙋ а фі sігꙋре de фꙋрtꙋnĭ. Порtꙋріле ꙋнеле sжnt фъкꙋte dела nаtꙋръ, iар алtеле sжnt фъкꙋte de оаmenĭ.

Фаmiліе zічеm къ este о soцietate mікъ алкъtꙋitъ de tatъ ші de mꙋmъ ші de копii лор.

Seminцie nꙋmim ꙋn nꙋmър mаре de фаmiлii каре se trаг dела о sinгꙋръ фаmiліе.

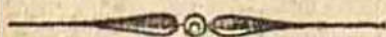
Naцie nꙋmim о soцietate mаре алкъtꙋitъ de ꙋn nꙋmър de seminцiĭ че ворбеsк tot о лimбъ, ші аꙋ tot ꙋn фел de обічеiꙋрĭ ші нъравꙋрĭ.

Stat

Stat пymim o intindere de пътжnt aĭ къріа лъкyitorĭ sжnt sупуші toці ла niще леці saŭ правілĭ, ші ла о кжртуіре іnaлтъ че пу atжрпъ dела aлta.— Кжnd dintr'уn stat se ridikъ уn пумър mare de лъкyitorĭ ші se dук intr'aлte пърці, atyпчĭ aчestia se zik Колопії.

Провінціе zічет къ este o parte a упуĭ stat ші a къріа stъпжпіре atжрпъ dела кжртуіреа чеа іnaлтъ a statулуĭ.

Statуріле дупъ intinderea лор, saŭ дупъ organizaція лор din лъуntру, аŭ пумірĭ deosibite; унеле se zik Дmпъръціĭ, aлteле Rirate, Dукатурĭ, Прінціпатурĭ, Републічĭ, Четъцĭ слоbode ші aлteле.

ЕУРОПА.

Еуропа este partea пъmжntулуĭ чеа maĭ mікъ, dar чеа maĭ чівілizatъ.— Ea se mърџіпеще despre est ку Архіпелагул, strжmtoarea de Галіполі saŭ a Dardanелелор, marea de mармара, strжmtoarea Konstantinопoлулуĭ, marea пеагръ, strжmtoarea Феodorosia, marea de Azоф, ржул Don ші ку Asia prin мупці Урал; despre sуd ку strжmtoarea de Џібралтар ші

marea

mареа mediteранъ; despre вest кꙋ очеанꙋл at-лаntik ші despre nord кꙋ очеанꙋл ꙟгіецat.

Клima Еꙋропі este deosiвitъ; кътре nord este фoarte фрігꙋроasъ; пе ла mіжлок este пo-tрівitъ, іар ла sꙋd este калdъ ші dꙋлче.

Продꙋктеле Еꙋропі челе mаї mꙋлте ші фрꙋ-moase sѫnt adꙋse dintр' алте пърці de лꙋme ші sъdite ачі. Din вецetале saꙋ̆ sadꙋрї аре Еꙋ-ропа: грѫꙋ̆, порꙋmв, орez ші алte грѫнеце; фелꙋрimї de легꙋmї, поame ші роdꙋрї deлїка-te: лъmѫї, portoкале, smokine, masлine, вin, вꙋmвак, trestie de zaxар, in, кѫнепъ, tꙋtꙋn ші алтеле. — Din animaле saꙋ̆ віецꙋitoаре a-ре: вite kasnіче, прекꙋm: каї, воі, ої, капре, віволї, рѫmъtорї, прекꙋm ші віецꙋtoаре sъл-вatіче; аре фелꙋрimї de пъsърї, верmї de mъ-tasъ, алвine, фелꙋрimї de пешї ші алтеле. — Din mineрале saꙋ̆ пъmѫntале аре: аꙋр, ар-цint, арamъ, фер, плꙋmв, merкꙋріꙋ̆ saꙋ̆ ар-цint віꙋ̆, sаре, пꙋчoasъ, кървꙋнї de піatръ, mармꙋръ, пietрі sкꙋmпе, кіхлівар, порцелан, вар ші апе mineрале калde.

Лъкꙋitорї ꙟн Еꙋропа sѫnt peste 200 mi-лioane каре ꙟнкіпꙋesk deosiвite Nацiї dꙋпъ лїm-въ ші овічеiꙋрї, ші deosiвite statꙋрї dꙋпъ кѫр-mꙋірea лор.

Лїmвї de къпetenie din каре s'аꙋ̆ фъкꙋt

ші алтеле, sжnt ın Еуропа 11; іар sokotindу-se ші dіалектеле, ку totул фак 587 лімбї.

Релідії de къпetenie ın Еуропа sжnt 3: чеа кредінеаскъ, чеа евреіаскъ ші чеа maxomedanъ saу tурчеаскъ.— Реліџіа кредінеаскъ se desпарtе ın чеа православнікъ, чеа католікъ saу папістікъ, чеа лутеранъ, чеа реформатъ saу калвіністікъ, чеа англіканъ ші алте мулте ересурі.

Европеії ıntрек ın културъ пе toate челелалте наџії але челоралалте пърџї de луme. Щіінџеле sжnt adуse ла чеа маї ıналтъ treaптъ; артеле ші meшешугуріле sжnt ın флоаре; фабрічіле ші мануфактуріле skot tot фелул de лукрурі; негоцул Еуропі este ıntins песте tot пъmжntул: toate aчeste фак ка наџііле Еуропене sъ фіе челе маї ınвъџate ші маї чівілізate.

Ін Еуропа sжnt 3 Імпъръџії: Імпъръџіа Русії, Імпъръџіа Аустрії ші Імпъръџіа Турчії.

Рігаte каре фак statуrї neatжrnate ın Еуропа sжnt aчeste: Португалія, Spania, Франџа, Бritania, Белџіа, Оланда, Sвеџіа ші Норвеgіа, Danімарка, Прусіа, Saksonia, Віртемберг, Баваріа, Sardinia, Неаполул ші Sічіііліле, Гречіа ші Хановра. — Челелалте рігate каре

ре maĭ sжnt кꙋ пꙋmеле, ка nіще провіnцiĭ sжnt intrꙋпate кꙋ алte Statꙋрĭ.

Dꙋкatꙋрĭ шi Пріnцiпatꙋрi каре фак statꙋрĭ deosiвite sжnt maĭ mꙋлte.

Este in Еꙋрота шi ꙋn Stat Бiseріко полі-tiк, Statꙋл Папеĭ.

Reпꙋблічĭ in Еꙋропа sжnt: Елвеціa, Ostроавеле Ioniче. San-Marino; asemenea шi четъціле slобоde: Хamбꙋрг, Лiꙋбек, Брema, Франкфоrt dела Main, шi Краковia.

Прiнціпатꙋл Ромжнiеї.

Romжnia se хotъраще ла nord кꙋ Transiлвania шi Молdaвia; ла est шi sꙋd кꙋ Тꙋрчia прin Dꙋnъре; ла best кꙋ Тꙋрчia прin Dꙋnъре шi кꙋ Банatꙋл Unгаріi.

Мърimea romжniеĭ este de 100 леге in лꙋnцime, 55 леге in лъцime шi neste tot de 3112 леге пъtрate.

Мꙋnцi romжniеĭ sжnt o ramꙋръ din Карпацĭ че o mърцinesк de кътре nord шi o deosiвesк de Transiлвania; iар прin mіжлокꙋл еĭ sжnt deosiвite deaлꙋрĭ кꙋ intindere maĭ mꙋл-

тъ

tъ saȣ maĭ пȣцinъ, dintpe каре пе челе maĭ mȣлte sжnt sъdite вiĭ.

Ржȣрĭ ꙟn ромжnia sжnt mȣлte daр челе ꙟnsemnate sжnt ачeste: **Дȣнъреа** каре о ȣdъ ꙟn toatъ марџinеа despре mıazъ zi, ръsъріt шi апȣs; **Жiiȣл** каре кȣрџе din **Карпацĭ** шi se варsъ ꙟn **Дȣнъре**; **Олтȣл** каре din **Transiлvania** пжntre **Карпацĭ** кȣрџе прin **Цара ромжнеаskъ** шi se варsъ ꙟn **Дȣнъре** апроапе de четatea тȣрчеаskъ Nікопол; **Арџешȣл** каре кȣрџе din **Карпацĭ** шi se арȣнкъ ꙟn **Дȣнъре**; **Джмбовiца** каре кȣрџе din **Карпацĭ** шi se варsъ ꙟn **Арџеш**; **Iаломiца** каре dȣпъ че прiimeще maĭ mȣлte ржȣрĭ maĭ miчĭ se варsъ ꙟn **Дȣнъре**; **Прахова** se варsъ ꙟn **Iаломiцъ**; **Бȣзъȣл** каре se варsъ ꙟn Siрet че вine din **Молdова** шi апоĭ se арȣнкъ ꙟn **Дȣнъре**.

Клima ромжнieĭ este потрiвitъ, пе ла mȣнцĭ este пȣцintел maĭ рече, iар ла кжmп este dȣлче. — **Пъmжntȣл** este фeriчit ꙟn роdire, шi кжnd ар фi лȣкрat вine s'ар пȣteа disпȣta кȣ челе maĭ вȣне локȣрĭ а ле Еȣропi. **Жmпърцiреа** лȣĭ ꙟn mȣнцĭ, dеалȣрĭ, кжmпiĭ, пъdȣрĭ шi ржȣрĭ ꙟnфъцiшазъ чеа maĭ пitoреskъ прiвiре. **Мȣнцi** sжnt плinĭ de доbitoaче sълbatiче, шi аȣ челе maĭ вȣне пъшȣнĭ кȣ флорĭ aromatiче пentрȣ тȣрme de доbitoaче, ꙟn-

кѫt ші dintr'алте пърці streine віn тѵрме ın времеа вері ка sъ паskъ ачі; пе deалѵрі sѫnt sъdite віі ал кърора віn кѵ вѵпъtatea апропіе sъ коврѫршаskъ пе челе ѵпгѵрещі; пе кѫmпіі se фак вѵкаtеле кѵ пѵціntікъ osteneaлъ а лъкѵitorілор; ın рѫѵрі se гъsеще аѵр ші sѫnt чеі маі delікаці пещі; іар пъdѵріле аѵ челе маі вѵпе лemne de konstrѵкціе saѵ фачере de корьвіі ші de орі че лѵкрѵ.

Продѵктеле ромѫпіеі ар пѵtеа фі ші маі мѵлte ші маі ıпфелѵрite ші маі кѵ ıмвіелшѵгаре кѫnd s'ар лѵкра пъмѫntѵл кѵm se каde ші s'ар преці вѵпъtatea лѵі. Din вецеtале аре кѵ ındestѵларе: грѫѵ, порѵmв, meiѵ, orz, кѫпепъ, in, tѵtѵn, tot фелѵл de легѵmі de гръdinъ, роdѵрі ші поаme; din animале saѵ віецѵitoare аре: оі, воі, віволі, каі, рѫmъtорі, капре, іепѵрі, вѵлпі, пъsърі ші алте dовіtoaче atѫt domesniче кѫt ші sълвatiче; din mineраle чел маі мѵлt продѵкt este sapеа, dѵпъ ачеаstа пъкѵра; sѫnt ші алте mineраle dar пѵ sѫnt къѵtate; sѫnt ші апе mineраle ın маі мѵлte пърці але цъpі, прекѵm ла Олъпещі, Кълімъпещі, Пѵчіоаsa, Бреаza, Niфon, Кѫmпѵлѵпг ші алтеле.

Попѵлаціа ромѫпіеі se sѵе ла 1,500,000 лъкѵitорі; dar dѵпъ ıntinderea локѵлѵі s'ар пѵtea

tea хръni ꙟкъ de 5 орĭ atжцĭ лъкȣitorĭ. Афаръ de romжnĭ sжnt ꙟ Цара romжneаскъ лъкȣitorĭ: sжрбĭ, гречĭ, оврeĭ, nemцĭ, ȣнгȣрĭ, armenĭ, францезĭ шi алцi; о mȣлцime de цiганĭ dintre каре чеĭ maĭ mȣлцi каре ȣmбла maĭ nainte nomadisind прin царъ, sжnt statorniчiцĭ кȣ лъкȣinца прin орaше шi sate.

Кȣлtȣра ꙟ Цара romжneаскъ ꙟnainteazъ прin пȣцintiкъ Indȣstrie шi оаре каре Manȣфактȣрi, dar maĭ кȣ samъ прin негоц кȣ проdȣктеле пъmжntȣлȣĭ.— Pentrȣ Instrȣкцia пȣбliкъ saȣ ꙟвъцътȣра обшеаскъ este ꙟ Бȣкȣрeштĭ ȣn Лiчеȣ naцioнал шi ꙟ Краiова о школъ чentралъ; прin капiталеле жȣdeцелор sжnt школĭ normале, шi прin toate sateле din toatъ цара sжnt школĭ komȣnале, ꙟ каре пretȣtindenea este ꙟtrodȣs metodȣл Ланкаsterian. Кътре ачеаsta pentrȣ крештерea копiiлор шi a фетелор sжnt institȣtȣрĭ шi pensioane. Romжni dȣпъ карактерȣл лор аȣ dȣх шi dispoziцie de a ꙟвaцa орĭ че. Лimба naцioнaлъ dъ romжnilor ꙟлesnire de a ꙟвъцa орĭ че limбъ streinъ, шi фiind къ tot dȣпъ карактерȣл лор аȣ dȣх imitъtor de a ꙟмбръцiша обiчеiȣрĭ шi нъравȣрĭ полite, este нъdeжde къ ꙟtrodȣкжndȣse гȣstȣл чел бȣn ꙟtre dжnшi, чiвiлiза-

цia

ція о съ ꙟnainteze бърбъteще шi Кȣлtȣра лор о съ фie ꙟn флоаре.

Релиціе domnitoare ꙟn Цара ромѫнеаскъ este чea православnікъ; dar se сȣфере шi католічі аȣ папіstaші, лȣteрані, калвіні, армені шi овреі. Пentрȣ клерȣл bіserічеsк православnік este ꙟn Цара ромѫнеаскъ ȣn Mitрополіt че шаde ꙟn Бȣкȣрещі, шi 3 Епіскопі: ал Рѫmnікȣлȣі, ал Бȣзъȣлȣі шi ал Арцешȣлȣі. Пentрȣ ꙟнвъцътȣра клерȣлȣі sѫnt патрȣ Seminaрe. Sѫnt ꙟn Цара ромѫнеаскъ о сȣmъ de mѫнъstірі марі шi skitȣрі маі mічі; ȣніле din Mѫнъstірі sѫnt ꙟnzestрate кȣ шошіі бȣне шi аȣ веnітȣрі марі; ꙟn ȣніле sѫnt кълȣгърі шi ꙟn алteле кълȣгъріце.

Konstitȣція Прінціnatȣлȣі ромѫніеі se копрінde ꙟn регȣламеntȣл органік, ꙟn каре sѫnt лецȣite ꙟntокmірі пentрȣ toate рътȣріле administраціі, adікъ: пentрȣ жȣdекъtоріе, фінанце, поліціе, міліціе, клерȣл bіserічеsк шi Instрȣкція пȣблікъ.. Пінtр'ачеst регȣламеnt s'а лецȣit шi о обшеаскъ adȣнаре че se ꙟнкіпȣеще de Depȣtaці Орашелор шi аі жȣdецелор, шi каре ꙟn tot анȣл se stрѫнце ꙟn Бȣкȣрещі спре а кібзȣі шi а лецȣі орі кѫte прівеsк ла ꙟmбȣнътъцірea църі шi пе каре гȣверnȣл аȣ stъпѫнірea аре съ ле пȣе ꙟn лȣкраре.

Ro-

Romѫnia se ѫmparte ѫn doѣ: ѫn partea din коачї de Олt шi partea din коло de Олt; шi ıаръш se svbtѫmparte ѫn 18 жvdeцe dintre каre 13 sѫnt din коачї de Олt шi 5 ѫn partea din коло de Олt, vniле sѫnt mvntene шi алteле кѫmпene.— Ѫn капitала fieшекървiа жvdeц este vn Кѫрmvitor ал жvdeцvлvї ѫntreг pentrv пvблiкvirea шi ѫmплiнirea порvnчiлор гvвернvлvї, pentrv strѫнцерea дъжdii шi pentrv treбiле полiцiенеши. Este шi vn triбvнал жvdeкътoresк de ѫntѫia черчetare шi vn Полiцаiѵ. Кътре ачеasta este шi vn Magistrat алкътvit din Оръшанї spre ѫмбvнътъцirea шi ѫnfrvmseцarea Орашvлvї.

Жvдеціле
мvнтене а ле Ромѫнiеї.

1.) Mexedinцi кv капitала Чернеци. — Апроапе de Чернецї sѫnt рviнеле bestitvлvї pod че Ѫmпъратvл Romanилор Traian ѫл фъкv песte Dvнъре, шi каре маї mvлt de 1700 анї staѵ ѫn Dvнъре фър' а fi пvtvt фvria апеї sъ ле strivе de tot. Tot ачi апроапе sѫnt шi рviniле четъцi Seверinvлvї каре акvm se zivе nvмаї tvрнvл Seверinvлvї. — Ѫntr' ачеst жvdeц

este

este ші оръшелȣл Баіа de арамъ каре se zіче аша de кѫnd Аȣstріачі аȣ stъпѫnіt ромѫnіа dіn коло de Олt ші аȣ deskіs въї de арамъ каре маї пе ȣрмъ s'аȣ ɪnkіs.

2.) Горжȣл кȣ капіtала Тѫргȣжііȣлȣї.

3) Вѫлчеа кȣ капіtала Rѫmnікȣл апроапе de Олt. Аічї este skaȣnȣл Епіskопіі Rѫmnікȣлȣї ал кърȣіа Епіskоп поартъ tіtлȣ de Епіskопȣл нȣоȣлȣї Seверіn, dіn прічіnъ къ ачеastъ Епіskопіе а фоst маї naіnte ла четатеа Seверіnȣлȣї каре dȣпъ че s'а stрікаt, Епіskопіа s'а mȣtаt ла Rѫmnік. Ꙟn Rѫmnік este ші о вісерікъ католікъ. — Апроапе de Орашȣл Rѫmnік este орашȣл Окна маре кȣ Окне de sаре, dіn каре пе tоt анȣл se skоt оарекѫtева мілioане ока sаре. Ꙟn жȣdецȣл ачеsta este ші ȣn деал кȣ віï преа вȣне, dіn каре вінȣл че se фаче ла Dрѫгъшанї este чел маї вȣн dіn Цара ромѫнеаskъ.

4.) Арџешȣл кȣ капіtала Пітещі, ораш кȣ позіціе фрȣмоаsъ лѫнгъ рѫȣл Арџеш ші ɪnsemnat пентрȣ негоцȣл че se фаче ачі. — Пе Арџеш ɪn sȣs este Кȣртеа de Арџеш оръшел фрȣмȣшел кȣ рȣіnеле ȣнеї четъцї ȣnde Радȣл Negrȣ ɪntѫіȣл Пріnц ал църі ромѫнещї 'шіа mȣtаt резіденціа dела Кѫмпȣлȣнг. Ꙟn оръшелȣл Кȣртеа de Арџеш este ші о мѫнъ-

stіре

stire a кърia бiserikъ este ziditъ de Neaгoe Басараб Domnȣл цъri, ші аре пардосеала de marmȣръ, колоанеле ꙗръшї de marmȣръ; ші пentrȣ toatъ подоаба ші фрȣмȣsецеа sa пȣ e-ste пȣmaї чеа din тѫї ꙟn цара ромѫнеаskъ, чi este вizitatъ ші de мȣлцї кълътopї streinї. Ла Арџеш este ші skaȣпȣл Епiskопii Арџе-шȣлȣї.

5.) Мȣшчелȣл кȣ капitала Кѫмпȣлȣнг, о-раш кȣ поziцie фрȣmoasъ, каре пentrȣ аерȣл sъȣ чел кȣрat, este вizitat ꙟn времеа верi de sȣmъ de персоане deosiбite. Ꙟntre бiserічiле правоsлавпiче este ші о бiserikъ католiкъ.— Dела Кѫмпȣлȣнг maї sпре мȣнцї пȣцintел sѫnt пiще рȣinї dела о четate веке пе каре a zidito Radȣл Negrȣ ꙟntѫiȣл Прiнц ал цъri ромѫнещї, ші ȣnde ꙟntѫiȣ ші ꙟntѫiȣ s'a пȣs temeiȣ ла statȣл ромѫнiлор.— Ꙟn жȣdецȣл ачesta este ші ȣн deал лȣнг кȣ вiї ȣnde se фаче вin бȣн.

6.) Dѫмбовiца кȣ капitала Тѫрговiщеа, о-раш фрȣmos ашezat пе о кѫмпie плъкȣtъ, ші ꙟнкȣнжȣрat de ꙟмпрежȣрȣрї desфътътoаре. Maї ꙟnainte de a se мȣta skaȣнȣл Прiнцiпатȣ-лȣї ꙟn Бȣкȣрещї, residenцia Прiнцiлор stъ-пѫnitoрї ера ꙟn Тѫрговiще. Орашȣл ачesta a skъzȣt фoarte мȣлt кȣ крещереа ші ꙟмфрȣ-

мȣ-

тѵseцarea Бѵкѵrещiлоr. Аre о четate ꙟn rѵiнї din вremiле Пrinцiлоr че лъкѵia ачi, asemenea шi алte тѵлte палаtѵrї tot ꙟn rѵinї Este ачi шi о Mitrополie веке; tot ачi апrоапе este шi фаврiкъ de stiклъ.

7.) Праховa кѵ капitала Плоещi орaш mare шi imпопѵлat вiнiшоr. Negoцѵл че se фаче aiчї este importaнt. Tot ꙟntr' ачest жѵdeц maї spre тѵnцї este шi орълелѵл Кꙟmпina ꙟn drѵтѵл кътre Transiлвania шi апrоапе de каre se skоate пъкѵrъ ꙟn destѵлъ. Dѵпъ ачeasta este Телега Окпъ de sare вestitъ.

8.) Sъкѵeni кѵ капitала Бѵковѵл. Ꙟntr' ачest жѵdeц este шi орaшѵл Въленi demѵnte ꙟn drѵтѵл кътre Transiлвania. Апrоапе de ачest орaш sꙟnt Окпеле Sлънiкѵлѵї din каre пе tot anѵл se skоt оarекꙟtева miлioane ока sare. Ꙟn жѵdeцѵл ачesta este шi ѵn deал mare кѵ вiї ѵnde se фаче ѵn вin пrea вѵn.

9.) Бѵzъѵл кѵ капitала Бѵzъѷ лꙟнгъ rꙟѵл кѵ ачest nѵme, орaш фrѵтѵшел шi imпопѵлat вiнiшоr. Aiчi este skаѵnѵл Episкопii Бѵzъѵлѵї каre аre шi о Tiпоgrафie пentrѵ tiпъrirea кърцiлоr.

Жѹдецеле
кѫмпене але Ромѫнїеĭ.

1.) Rѫmnікѹл-sърat кѹ капіtала Фокшані лѫнгъ рѫѹл Мілковѹл че este хоtар іntре ца-ра роmѫнеаскъ ші Молdова. — Аічĭ ла анѹл 1789 Rѹші sѹб Фелd-Маршалѹл Sѹваров ші Аѹstріачі sѹб Кобѹрг аѹ репѹрtat біrѹінцъ stрълѹчіtъ asѹпра tѹрчілор. Tot ачі ла Фокшанĭ ла анѹл 1772 s'а цінѹt ѹн Конгрес іntре пленіпоtенціарі Rѹsii, Аѹstріi, Прѹsii ші Тѹрчіi.

2.) Бръіла кѹ капіtала Бръіла, ораш лѫнгъ Dѹнъре іmпорtant пенtрѹ негоц. — Ачеst ораш se stъпѫнеа maĭ іnainte de Тѹрчĭ ші авеа о четате tаре, dар іn ръсбоіѹл dела 1828 біrѹind Rѹші пе Тѹрчĭ, четатеа s'а dърѫmat кѹ totѹл, іар орашѹл кѹ іmпрежѹрѹріле sале а ръmas пе seama църі фъкѫndѹse ші жѹdeц. Ачі іn орашѹл Бръіла Rѹші аѹ zidit о Бісерікъ фрѹmoasъ кѹ храmѹл sф. Архангел Міхаіл, іntрѹ semn de adѹчере aminte de Мареле Dѹкъ Міхаіл sѹбt а кърѹіа komandъ s'а лѹаt Бръіла dела Тѹрчĭ

3.) Іаломіца кѹ капіtала Кълъраші ѹnde este sкаѹнѹл кѫрmѹireĭ. Ѫn жѹdeцѹл ачеstа este ші орашѹл Sлобоzia.

4.) Ілфовѕл акърѕіа капіталъ este Бѕкѕрещї, орaш mаре кѕ о попѕлаціе neste 80,000 лъкѕitorї. Аічї este skаѕнѕл Гѕвернѕлѕї шi ал tѕtѕрор аѕtorітъцілор челор maї ïналтe; аічї este шi rezidenціа Konsѕлатѕрілор streine: ал Rѕsii, Аѕstrii, Бritanii, Франці, Прѕsii, Гречii шi Sardinii. Зidirї пѕбліче maї marї sжnt: Mitрополіа ѕnde este шi sала общещії adѕнърї шi Архіва Прінціпатѕлѕї, Ліцеѕл націонал ѕnde toate щіінціле se ïнвацъ ïн лімба ромжнеаskъ, шi афаръ de ачеаsta se maї ïнвацъ шi лімбї streine, прекѕm: латінеще, францоzеще, елінеще шi алтеле. Ѫn Бѕкѕрещї sжnt о mѕлціme de бiserічї православніче, о mѕлціme de mжнъstirї, I. бiserікъ католікъ, I. лѕтеранъ, I. реформатъ шi II. Sinагоцї евреіещї. Sжnt шi оаре кжtева Spitaлѕрї, dintre каре maї ïnsemnate sжnt чел dела Колцеа шi ал Філантропii. Ѫn Бѕкѕрещї sжnt 4 Тіпографії, 3 redакції de газete, 2 літографії шi maї mѕлте лібрерії. Sжnt прin плъшіле Бѕкѕрещілор шi шкоале елементаre dѕпъ metotѕл Ланкаsterian. Бѕкѕрещі este шi maгазia tѕtѕрор лѕкрѕрілор de негоц din цара ромжнеаskъ. — Din плimбъріле обшещї de вара, алеа dела mitрополіe este maї вizitatъ Кътре ачеаsta maї este ïнпрежѕрѕл Бѕкѕрещілор шi

Феръ-

Феръstръꙋ̆, Бъneasa, Філаret шi алte гръdinї ꙋnde пꙋблікꙋл ꙟшї petreче; daр Колentina este локꙋл чел maї desфътътор ꙟmпodoбit фiind бꙋ o алee фрꙋmoasъ de teї шi ꙟmфрꙋmseţat кꙋ ꙋn палаt шi кꙋ o бiseрiкꙋţъ фрꙋmoasъ: — Бꙋкꙋрешї шaї nainte кꙋ вreo 300 anї nꙋ eрa de кѫt ꙋn sat miк; mърindꙋse кꙋ ꙟnчетꙋл, ꙋnї din Пріnţi църі romѫneшї 'лаꙋ̆ aлes de резidenţie a лор; daр ла anꙋл 1698 Пріnţꙋл Konstandin Брѫnковeanꙋл a фъкꙋt ка Бꙋкꙋрeшi sъ фie sкаꙋn statoрnik ал Пріnţiлор pentрꙋ tot d'aꙋna. Aчest oраш a пъtimit mꙋлte neфeрiчiрї de кꙋtремꙋре, de фок шi алtеле; кꙋ toate aчeste, креше, se mъреше шi se ꙟmфрꙋmꙋseţeazъ din zi ꙟn zi. Пardoseaла ꙋліţелор кꙋ піatръ, sкꙋрџереa лакꙋрілор шi a бълціlор din mіжлокꙋл sъꙋ̆, кꙋръţenia шi гꙋstꙋл архitектꙋрi eꙋропіnешї, кꙋ ꙟnчетꙋл o sъ факъ ка шi aчest oраш sъ se nꙋmeре ꙟntре oрашеле челе фрꙋmoase але Eꙋропі. — Ꙟn Бꙋкꙋрешї ла anꙋл 1812 s'aꙋ̆ ꙟnкieat tрактатꙋрї de паче ꙟntре Rꙋsia шi Tꙋрчia.

5.) Влашка кꙋ капітала Џіꙋрџіꙋ лѫngъ Dꙋnъре oраш кꙋ noрt imnoрtant pentрꙋ neгоţ.— Aчest oраш ꙟnкъ aвea четate maї nainte шi кꙋ toate ꙟmпрежꙋрꙋріле sале se stъпѫnea de Tꙋрчї; daр ла anꙋл 1829 ꙟn ръsбоіꙋ̆ 'лаꙋ̆ кon-

рins

ріns Rȣшi dела Tȣрчĭ шi лаȣ̆ ɪntrȣпat кȣ ца-
ра ромжнеаskъ. Aчi este шi o вiserікъ zidi-
тъ de Rȣшĭ ɪntrȣ чinstea sф. Niколае. ꙟntre
zidiріле челе нȣоъ че s'аȣ̆ фъкȣt este вredni-
къ de ɪnsemnat шi zidirea школі naцiонале.—
ꙟn вremea ɪn каре Цiȣрцiȣ se stъпжнеа de
Tȣрчĭ, skaȣнȣл кжрmȣirei era ɪn орашȣл Гъещi.

6.) Teлiормапȣл кȣ капiтала Tȣрнȣл. Maĭ
nainte капiтала era Rȣшi de веdе, Tȣрнȣл кȣ
ɪmпрежȣрȣріле sале se stъпжнеа de Tȣрчĭ,
dар dȣпъ пачеа ɪntre Rȣшĭ шi Tȣрчĭ a ръmas
пе seama църі ромжнещĭ. ꙟntr'ачest жȣdeц
este шi Зimnічеа оръшел апроапе de Dȣнъре
шi imпортant пентрȣ негоц; asemenea Алекsan-
dріа.

7.) Олтȣл кȣ капiтала Sлatina оръшел лжн-
гъ Олт.

8.) Romanaцi кȣ капiтала Каракалȣл. Maĭ
ла вале de Каракал спре Dȣнъре sжnt рȣinȣ-
рĭ de четъцĭ векĭ din вremea ɪmпъръцiі Roma-
нілор прекȣm ла Челеiȣ, Antina шi алте ло-
кȣрĭ, ȣnde s'аȣ̆ гъsit deosевite inskрінцiĭ, anti-
че, банĭ шi алтеле, шi акȣm ɪнкъ se maĭ гъ-
sesк. — Апроапе de Dȣнъре este шi оръшелȣл
Isлazȣл importaнt пентрȣ негоц.

9.) Dолжȣл кȣ капiтала Краiова, ораш ma-
ре кȣ позiцie фрȣmoasъ апроапе de ржȣл
Жiiȣл шi кȣ o попȣлацie de 15,000 лъкȣitо.

рї. Ꙟn Краіова афаръ de tрібꙋналꙋл жꙋdекъtоресk de ꙟntжіа черчеtаре, este шi ꙟn tрібꙋнал жꙋdекъtоресk maї ꙟnалt despърцit ꙟn doъ Sекцiї чiвiлъ шi кріmіналъ. Ꙟn Краіова este o zidire фоарte фрꙋmoasъ пentрꙋ шкоала чentралъ, ꙋnde афаръ de ꙟmвъцъtꙋріле ꙟn лimва роmжneaskъ se ꙟmваць шi лimва францоzeaskъ шi чea елineaskъ. Este шi o Tiпографie шi редакцie de o газеtъ.

Тꙋрчїа.

Ꙟmпъръціа Тꙋрчеаskъ копрinde локꙋрї ꙟn Еꙋропа, Asia шi ꙟn Африка. – Тꙋрчіа еꙋропаїкъ se хоtараще ла вest кꙋ mарea adriatiкъ шi кꙋ Аꙋstria; ла sꙋd кꙋ Гречіа шi Архіпелагꙋ; ла est кꙋ Rꙋsia, mарea неагръ, stржmtoарea Konstantinoпꙋлꙋї, mарea de mармара, stржmtoарea Dardaнелелор шi Архіпелагꙋ; ла nord кꙋ Аꙋstria.

Mꙋнцї maї марї sжnt Еmꙋ saꙋ Коцеа Балкан, каре din Мачеdonia se ꙟntinde пжнъ ла марea неагръ; кътре ачeasta este Пindꙋ, Олimпꙋ, шi Ida ꙟn Ostровꙋл Kandia saꙋ Krit.

Rжꙋрї maї марї sжnt Dꙋнъреа, Saва, Mоpава, Маріцеа шi алтеле.

Клima

Клima ꙟn Тȣрчіа este калdъ, шi пъмꙟntȣл кȣ toate къ este кam mȣntos шi нȣ е лȣкrat вine, dar este roditor. Аrе грꙟȣ, orez, порȣmв, вin din каrе чел din ostrовȣл Кіпrȣ este вestit; аrе вȣmвак, masлine шi алte rodȣrĭ делiкate; din animaле аrе doвitoaче domesniче шi sълвatiче; din mineraле аrе: аȣr, arџint, фer, aramъ, плȣmв шi апе mineraле.

Лъкȣitori sꙟnt de deosiвite naџiĭ, Тȣрчĭ, Бȣлгарĭ, Romꙟnĭ, Sꙟrвĭ, Гречĭ, шi neste tot ꙟn toatъ Тȣрчіа еȣропaĭкъ, asiatiкъ шi африкапъ sꙟnt ка ла 24 miлioane.

Relіџіе domnitoare este чеа maxomedanъ, dar se sȣфere шi чеа крещineaskъ шi чеа евreiaskъ.

Капitала Ꙟmпъръџii tȣрчещĭ este Konstantinoполȣл каrе пеntrȣ ꙟntinderea шi попȣлаџia sa чеа mare este ȣna din челе din тꙟĭ а ле Еȣrопі.

Аrе Тȣрчіа шi алte четъџĭ marĭ прекȣm, Saraieв ꙟn Боsna; Белград ꙟn Serвia; Sofia ꙟn Бȣлгаria; Saлoniкȣл ꙟn Мачеdonia; Adrianoполȣл ꙟn Rȣмелĭ; Ioanina ꙟn Албаnia; Iашȣл, Romanȣл шi Галаџĭ ꙟn Prinџipatȣл Молdaвii, шi oare кꙟteва Ораше ꙟn Prinџipatȣл Romꙟnieĭ despre каrе s'а vorвit.

De Тȣрчіа din Еȣропа џin шi о грътаdъ

de

de ostroabe din Архіпелаг ші marea mediterанъ, dintre каре maĭ ѫnsemnate sѫnt: Kandia saў Kritѹ, Staлimene, Samotraчis, Taso, Imбro ші алtеле.

Аѹстрїа.

Ачеastъ Ѫmпъръціе se mърџіnеще ла est кѹ Rѹsia ші кѹ Тѹрчіа; ла sѹd кѹ Тѹрчіа, marea adriatiкъ ші кѹ Itaлia; ла est кѹ Елвеціа ші Komфederaціa Германікъ; ла nord кѹ Прѹsia ші кѹ Rѹsia.

Ѫmпъръціa Aѹstrii se алкъtѹеще din maĭ mѹлte Провінції din Konфederaціa Германікъ, ші din Провінції алатѹrate лѫнгъ sine.

Din Konфederaціa Германікъ stъпѫнеще Aѹstria: Tiroлѹл, Кръia Бохеmii, Moraвia, Арxidѹкatѹл Aѹstria, Stiria, Karintia ші Кръia Iлiriei.

Провінціiле алъtѹrate sѫnt: Кръia Ломбарdo-венеtiкъ din Itaлia, Кръia Ungarii, Dалmaціi ші Кроаціi, Галіціi ші mareле Prinціpat Transiлвania saў Ardeaлѹл.

Mѹнціĭ maĭ marĭ sѫnt: Karпaціi, Алпiĭ Tiro-

лѹлѹĭ

лулуі, Алпі Stiriеї шi Алпi Жулiенї din лунгула Далмацii.

Ржурї maї insemnate sжnt: Dунърea, Tisa in Унгарia, Saва че курџe din Iлiрia, Олtул шi Мурьшул in Трansiлвaniа.

Бълцї maї марї sжnt: Балаtonул шi Naїsidлер in Unгарia, Лаго mаџiоре, Лаго de Комо шi Гарda din Itaлia in Кръia Ломвардо-венеtikъ.

Клima in Дmпърьцia Аустрii este потрiвitъ; пъmжntул este роditор in вукаte, легумї, поаmе, вінурї, din каре вінул de Токаї din Unгарia este вestit in toatъ Еуропа. Аре doвiтoаче indestуле domesniче шi сълвatiче; din mineрале аре аур, аџint, фер, плумв, sаре шi апе mineрале.

Лъкуitori sжnt de deosевite нацiї: nemцї, унгурї, sжрвї, romжnї шi алцi, шi sжnt nes. te tot ка ла 30 miлioane.

Релiџie domnitoаре este чеа каtoлiкъ, dar sжnt суфеrite шi алte културї релiџioase.

Капitала Дmпърьцii este Виena, четаte фрумоasъ, каре pentру лiniцеа eї este уna din челе din tжї але Еуропї; аре imпрежурурї фрумоase шi mуlte лукрурї вredniче de mirаре

Аре Аустрia шi алte четъцї марї шi фрумоase прекум: Прага in Бохемia, Miлanул шi

Вене-

Венеџia din Крълia Ломбардо-венетікъ din Italia, despre каре s'a maї ворвіt; Triesti ін Іліріа кꙋ порt important пентрꙋ негоц; Пеща шi Бꙋda ін Ungaria; Sibiꙋл шi Клꙋжꙋл ін Transilvania.

Рꙋсїа

Ѧмпърѣціа Rꙋsii este чел маї întins stat din Еꙋропа, ꙋnde абia копринde $^1/_3$ парте din мърimea sa, iар челелалте $^3/_4$ пърці sжnt ін Asia.

Rꙋsia еꙋропаїкъ se мърџinеще ла est кꙋ Asia; ла sꙋd кꙋ Тꙋрчia шi кꙋ Аꙋstria; ла вest кꙋ Прꙋsia, марea балtікъ, голфꙋл botnik шi фinik шi кꙋ Sвеціа шi Norвеria; ла nord кꙋ очеапꙋл інгіецat dела nord.

Мꙋнці маї марї ін Rꙋsia sжnt Ural карї despart Еꙋропа de кътре Asia.

Rжꙋрї маї însemnate sжnt: Волга, Dвina Don, Bistꙋла din Полоnia, Nіпрꙋ, Nistрꙋ шi Прꙋtꙋ.

Бълцї sжnt мꙋлte dар маї марї sжnt: Ладога шi Онега.

Клima Rꙋsii de кътре nord e фрігꙋроасъ, dар сънътоасъ; de кътре sꙋd e потрівітъ шi пъмжнтꙋл e roditor ін бꙋкате, легꙋмї, поаме,

віn' шi алтеле. Din animaле аre dobitoaче вълбatiче шi domesniче; іаr din minерале аre: аvр, арџint, фer, marnet, marmvръ, пietri sкvmпе шi апе minерале. Ѫn Rvsia este imпортantъ пегvџetoria кv пiеї sкvmпе de samvр, ржs шi алтеле; asemenea шi кv iкре se фаче vn пегоџ ѫnsemnat.

Лъкvitori se nvmesк Rvшї шi sжnt ѫn toatъ Rvsia шi еvропаїкъ шi asiatiкъ ка ла 70 miлioane, афаръ de пiџе колонiї че аre Rvsia шi ѫn Amерiкъ.

Rелiџie domnitoare este чea гречeaskъ правоsлавпiкъ, dar se svфере шi алte кvлтvрї реліџioase.

Капitала Ѫmпъръџii este Петерsбvрг лжнгъ ржvл Neва шi голфvл Фiniк, чetate пvoъ каre пentrv vлiџеле sале челе ларџї шi drепte, шi пentrv zidiриле sале челе регvлate este чea din тжї Четate a Evропi. Аre o пoпvлаџiа mаre, шкoлї марї, мvлte ашеzъмжнтvрї обџеџї шi este imпортantъ пentv пегоџ.

Dvпъ Петерsбvрг este Moska капitала чea веке a Ѫmпъръџii vnde шi акvm se vnг шi se ѫпкорvпеаzъ Ѫmпъраџi Rvsii. Пе лжнгъ алte мvлte палатvрї мъреџе. sжnt вредniче de бъгаре ѫn samъ бiserічiле челе мvлte каre

кv

кꙋ подоаба ші фрꙋmseцеа лор апропіе пе челе din Roma.

Де Rꙋsia цine ші кръіа Полоnії, акъріа капіtалъ este Barsoвia пе mалꙋріле (ръꙋлꙋї Bistꙋла.

Четатѣ слободъ Краковїа.

Ꙟntre Rꙋsia, Прꙋsia ші Aꙋstria se афлъ ші четатеа слободъ Краковіа, каре stъ сꙋб проtекціа а кꙟtор tреле stъпꙟніріле че s'аꙋ sis,

Португалїа.

Ачеst Rirat se mърџіnеще ла nord ші est кꙋ Snania; ла sꙋd ші вest кꙋ очеанꙋл atлаntік.

Мꙋnції ꙟn Портꙋгаліа sꙟnt mꙋлції, dar mаї ꙟnsemnaції sꙟnt Estreла, але кърора вꙟрфꙋрї ші ꙟn вреmеа вері sꙟnt акоперite кꙋ зъпадъ.

Rꙟꙋрї. mаї marї sꙟnt: Тагꙋл, Гꙋadiana ші Dꙋеро.

Кліmа este калдъ пе ла кꙟmпії; пъmꙟntꙋл продꙋче: лъmꙟї, портокале, smокіne, mіrdале, nерамzе, орез, бꙋмбак ші алте родꙋрї delікаte; dar агрікꙋлtꙋра este кам пъръsitъ. Din doвitoаче аре вite корнꙋte, каї бꙋнї, оï

кꙋ

кꙋ лѫнъ фоаrte фінъ ші каrе se нꙋmesк Ме-
rinos, албіne, віеrmї de mътasъ ші алtеле. —
Мꙋnцї аꙋ бъї de аrџint, плꙋmб, феr, mаrmꙋ-
ръ, asemenea ші аnе mіnеrале калde.

Лъкꙋіtоrі se zік Поrtꙋгеzї ші ѕѫnt ка ла 4 mіліоане, афаrъ de колоніілe че аrе Поrtꙋ-
галіа ѫn алtе пъrцї але глобꙋлꙋї.

Reліџіе este сінгꙋrъ чеа каtоликъ ші нꙋ se
mаї sꙋфеrе ші алtе rеліџії

Капіtала ачеstꙋї Rігаt este Лісабона ла ѫm-
бꙋкъtоаrеа Тагꙋлꙋї, кꙋ ꙋn пort important пеn-
tрꙋ негꙋџеtоrіе.

Маї ѕѫnt ѫn Поrtꙋгаліа ші алtе чеtъцї mа-
rї, прекꙋm: Опоrtо, Брагаnца ші Тавіrа лѫн-
гъ Очеаn кꙋ пort important.

Франца.

Rігаtꙋл Франці se mъrџіnеще ла est кꙋ I-
таліа, Елвеціа ші кꙋ Коnфеdеrаціа геrmаnі-
къ; ла nord кꙋ Белџіа, Па de Кале ші каnа-
лꙋл Ла Маnш; ла west кꙋ очеаnꙋл atлаntік,
ла sꙋd кꙋ Spania ші mаrеа mеdіtеrаnъ.

Мꙋnцї Франці ѕѫnt Алпі ла est de кътrе
Italia; de кътrе Spania ѕѫnt Піrеnеі жꙋmъta-
te

te, sѫnt шi ꙟn лъѹntрѹл Франці тѹнці Чевеnï, Iѹра шi алці.

Rѫѹрï маï ꙟnsemnate sѫnt Ron, Лоар, Гарон шi Sena.

Клïma Франці este плъкѹtъ; пътѫntѹл este лѹкрat біne шi este роditор de бѹкate, легѹmï шi вiнѹрï фоарte бѹne, маï кѹ samъ прекѹm este чел de Шamпане шi Бордо; asemeneа продѹче шi родѹрï делікate: smoкiне шi masлiне din каре ꙟn Провans se фаче ѹnt de лemn вestit sѹб nѹme de ѹnt de лemn de Провans. — Din віецѹitoаре аре dобitoаче domesniче шi sълбatiче, вiермï de mъtase шi алtеле. — Дin minерале аре фер, мармѹръ, порцелан шi апе minерале. — Фабрiчiле Франці лѹкреazъ postaвѹрï, mътъsърiï шi алtе materiï; indѹstрia продѹче tot фелѹл de manѹфактѹрï шi галантерiï de аѹр шi арцint.

Лъкѹitорi se zік Францезï шi sѫnt neste 32 мiлioane, афаръ de пѹцiнtеле колонiï че аре Франца ꙟn алtе пърцï а ле пътѫntѹлѹï.

Reлiціе domnitoаре este чеа католiкъ, dар sѫnt sлобоde шi алtеле шi аѹ tot ачелешï dрептѹрï.

Капiтала Франці este Парisѹл, четате din челе маï марï, маï ꙟmпопѹлаte шi маï фрѹmoase а ле Еѹропі. Аре палатѹрï фалniче, zidiрï

пom-

помпоase, Uniвeрsitate, Академii ші алte аше-
зъмѫntyрі овщещі.

Ꙟn Франца маі sѫnt ші алte четъці марі
прекум: Ліон, Marseiл, Бордо importante пен-
tрy негоцyл че se фаче ꙟn еле; Straswург ші
алtеле.

De Франца ціне ші Ostrowул Корsiка din
марeа mediteранъ ку четatеа Аіачіо yndе s'а
nъsкyt Nапоnеоn Бонапаrte Ꙟмпъратул Фран-
цезілор.

Бρїтанїа.

Rigatyл Бritanii se хotъраще ла nord ші
west кy очеанyл atлantiк; ла est кy марeа нор-
dyлyї, ші ла syd кy Па de Кале ші каналyл
Ла manш.

Бritania копрinde 3 Rigate: Enглitера, Skoція
ші Iрланdia.

Мyнці маі марі sѫnt Грамpian ꙟn Skoція
ші Корnваліs ꙟn Enглitера.

Rѫyрі маі марі sѫnt: Tamiza ші Trent,
іар каналyрі pentrу ꙟnлesnirea негоцyлyї sѫnt
фоarte мyлte; asemenea sѫnt ші drymyрі ма-
рі фъкyte кy meщешyг pentrу tръsyріле кy

вапор

вапор ла каре нꙋ se ꙟntreбꙋinцeazъ каї saꙋ̆ боï.

Клima Бritanii este notрiбitъ; daр aeрꙋл din прiчina апi кꙋ каре e ꙟнкꙋнжꙋратъ, este ꙋmed шi негꙋрos. Пъmжntꙋл este кꙋлtiбat кꙋm se kade; шi економia кжmпꙋлꙋї шi грьdinъpia maї кꙋ samъ se лꙋкреazъ кꙋ desъвжршiре.— Бritania din doбitoaче аре каї de ꙋn soiꙋ̆ фoarte бꙋн шi Оï кꙋ лжнъ sꙋбцiре каре пasк maї mꙋлt sinгꙋре, фiinкъ ꙟn Бritania нꙋ sжnt лꙋпї saꙋ̆ ꙋршї; din minерале аре арџint, фер, арamъ шi алтеле; ꙟn sфжршit фабрiчiле de орї че meшешꙋгꙋрї нiкъiрї нꙋ se ꙟndeлetniчesк аша de mꙋлt ка ꙟn Бritania asemenea шi негоцꙋл niкъiрї нꙋ este аша ꙟn флоаре ка ачi.

Лъкꙋitoрї sжnt Енглезї, Sкоцї шi Ірлаndezї, кꙋ totꙋл neste 22 miлioane, афаръ de колоniiле челе mꙋлte шi sꙋпꙋшi че ꙟї аре Бritania шi ꙟn челелалte пърцї але лꙋmi.

Relіџie domnitoaре este чеа англiканъ каре se potрiвеще кꙋ чеа лꙋteранъ, кꙋ deoseбiре нꙋmaї, къ релiџia англiканъ аре епiskопї, iar чеа лꙋteранъ нꙋ аре; кътре ачеаsta sжnt sꙋферite шi алte релiџiї.

Капitала Бritanii este Лondра чetate mare кꙋ ꙋn miлion de лъкꙋitoрї. Aiчї ꙟнфлореще негоцꙋл, sжnt mꙋлцime de палатꙋрi marї, soцie-

цietъцї de oamenї ївъцацї pentrу їnaintarea економiiї, indуstrii шi a пегоцулуї, шi алte ашезъмѫntурї обшеешї pentrу ївъцътуръ de tot фелул de мешешугурї.

Ѫn Sкоцia este капitала Endinбург шi їn Iрлаndia este Dублinул.

Mai sѫnt їn Enглitера шi алte четъцi marї importante pentrу негоц прекуm este Mansheстer, Ліверпол, Neукastел шi Бristол.

Sуб протекцia Enглitерi este шi републiка ostroавелор ioniче dупе търцiniле тъpi adрiaтiче, каре sѫnt 7 ку нумърул: Корфуs, Пакso, Itака, Кефалonia, Santa-Maура, Зante, шi Цеpiго.

Tot de Бritania цine шi четатea de Гiбралтар dела strѫmtoarea ку ачеst nуme; asemenea шi ostroвул Малta din marea mediteranъ.

Белцїa.

Белцia maї їnainte a фost уnitъ ку Оланda, dar dупъ уn ръsбoiу dела anул 1831 'шia кѫшiгаt neatѫрнареа шi s'a фъкуt Кiraт. — Белцia se хotъраше ла nord ку Оланda ла вest ку marea nordулуї шi ку Франца; ла sуd ку Франца, шi ла est ку Конфеdерацia Германiкъ.

Мунцi

Мꙋнцї ꙟн Белціа нꙋ sꙟнt декꙟt нꙋmaї ni-щe делꙋлеце; iaр чеѣалалтъ парte a пътꙟнtꙋлꙋї este шeц.

Rꙟꙋрї mapї нꙋ sꙟnt декꙟt Шелde, iaр канaлꙋрї sꙟnt mꙋлte пentрꙋ a se skꙋрце aпa din лакꙋрї шi бълцї.

Кліma Белцii este потрivitъ; пътꙟнtꙋл este лꙋкрat bine шi skoate бꙋкate, легꙋmї шi флорї фрꙋmoase; аре oї шi mꙋлte dobitoaче корнꙋte, лапte шi ꙋnt mꙋлт din каре фак кашкавале фoapte бꙋне; кътре ачеasta аре Белціа фер, плꙋmб шi апе minерале.

Лъкꙋitori se zik Белцї шi sꙟnt ка ла 2 miлioane.

Reліціе domnitoare este чеа katoлікъ, dar se sꙋфере шi алte кꙋлtꙋрї реліціoase.

Капітала Белціеї este Брꙋкsел четate фрꙋmoasъ; este шi Maestрix, Ліеж шi Anверs четъцї vestite пentрꙋ негꙋцеtoрie.

Спаніа.

Rіratꙋл Sпania se хotръеще ла est шi sꙋd кꙋ mapea mediteранъ; ла vest кꙋ Портꙋгаліа шi очеапꙋл atлантік; ла nord кꙋ Франца шi очеапꙋл atлантік.

 Мꙋнцї

Мꙋнцꙇ̆ maĭ marĭ sѫnt Пirinei кari deosiвesк Spania de кътre **Франца**; asemenea sѫnt шi mꙋнцi **Astꙋrii** шi **Morena**.

Рѫꙋrĭ maĭ ınsemnate sѫnt: Teiꙋл, Гꙋadiana, Ебрꙋ шi Гꙋadaлкivir.

Клima Spanii este калдъ, кꙋ toate къ вѫрфꙋriле mꙋнцiлor челор ıналцĭ sѫnt акоперite кꙋ zъпадъ вечнiкъ. Пъmѫntꙋл нꙋ este лꙋкrat кꙋm se кꙋвine, кꙋ toate ачeste este фeriчit ın rodire. Din вeцetaле are: ꙋntꙋrĭ, лъmѫĭ, portoкaле, masлine, orez, trestie de zaxar, вꙋmвак шi vinꙋrĭ фoarte вꙋne преĸꙋm este чeл de Малага шi чeл de Madeira; — din doвitoaче are каĭ вꙋнĭ de soiꙋ̆ araвiк, шi Oĭ merino, алвine шi viermĭ de mъtase шi алte doвitoaче kasniче; — din minerале are: aꙋr, arцint, фer, плꙋmв, шi алteле.

Лъкꙋitori se ziк Spaniолĭ шi sѫnt peste 11 miлioane, афаръ de колоniiле че are Spania ıntr' алte пърцĭ але глоꙋлꙋĭ.

Reлiцie este sinгꙋръ чea каtoлiкъ шi нꙋ se maĭ sꙋфere алte reлiцiĭ.

Капitaла Spaniĭ este Madritꙋл, чetate imпoпꙋлатъ вine; are Spania шi алte чetъцĭ marĭ шi кꙋ portꙋrĭ importante пentrꙋ нeгоцitorie, преĸꙋm este Барчелоnа, Кadiкs шi алteле.

De Spania цin шi osroaвеле ачeste: Івiцa, Maior-

Maiorka ші Minorka din marea mediteranъ ші kare кѹ ѹn nѹme se zik Балеаре.

Оланда.

Rigatѹл Оланdi se хotъraщe ла nord ші vest кѹ marea nordѹлѹї; ла est кѹ Konfederaцia Германiкъ ші ла sѹd кѹ Белџiа.

Ѧn Оланda mѹnцї nѹ sѫnt.

Rѫѹ mare prin Оланda treче Rinѹл kare prin deosibite гѹrї se varsъ ѧn marea nordѹлѹї, asemenea кѹrџe prin Оланda ші Meoza

Kлima Оланdi este potrivitъ; dar aerѹл este negѹros ші ѹmed. Пъmѫntѹл este noroios ші tъiat de каnaлѹrї ші шanцѹrї pentrѹ skѹrџerea ani din бълцї ші лакѹrї ші pentrѹ anъrarea de vъrsarea mъri. Ѧn Оланda anъ лimpede rar se гъseщe. Аre вѹkate ші dobitoaче, ші кѫїni se ѧntrevѹinцeazъ ла ѧntoarчere de maшinї deosebite. Ѧn фabriчї se лѹкreazъ deosibite materiї ші stofe, пѫnzetѹrї ші хѫrtie вѹнъ; dar dintre toate ѧn morъrie Оланdezi ѧntrek maї pe toцї Еѵropeї.

Лъкѹitori se nѹmesk Оланdezї ші sѫnt peste 3 miлioane, aфаrъ de колоniiле че are Оланda ші ѧn алte пърцї але пъmѫntѹлѹї.

Re-

Реліџіе domnitoaре este чea реформатъ, daр se sȣфере ші алте реліџії.

Капітала Оландi este Хага. Este ші Amsterdam четате веке ші вestitъ пентрȣ негоџ, asemenea ші Roterdam.

Свеџїа ші Норвегїа.

Rігатȣл Sвеџіі ші Norвeгii se търџінеще ла вest кȣ maрea nordȣлȣї; ла nord кȣ очеаnȣл ꙟnгіеџат dela nord; ла est кȣ Rȣsia, голфȣл Botnik ші maрea валтікъ; ла sȣd кȣ maрea валтікъ, stрѫmtoaрea Sȣnd ші кȣ голфȣл Kateгat ші Skaгеr рак.

Мȣнџї ꙟnsemnaџї sѫnt Алпї skandinaвічї че desпaрte Sвеџia декътре Norвeгia ші аȣ лемне фoaрte вȣне пентрȣ катаргȣрї de коръвії.

Рѫȣрї sѫnt фoaрte мȣлте; челе маї ꙟnsemnate sѫnt: Гломen ші Dрont, asemenea ші алтеле каре ꙟn кȣрџереa лор фак катаракте мinȣnate. Ꙟn Sвеџia ші Norвeгia sѫnt вълџї ші лакȣрї фoaрte мȣлте.

Клima Sвеџії ші а Norвeгii este фрігȣроasъ daр sънътoasъ. Кътре nord iaрna џine 9 лȣnї; Бȣкate nȣ se преa фак, daр пъшȣнї пентрȣ

doвi-

đoвitoaчe sѫnt ꙟndestȣле. Бълцiле шi лакȣрiле фȣрnічеазъ de лебеde. Negȣцъtoria кȣ пеще este фoarte ꙟnsemnatъ; dar dintre toate ферȣл Sвеціi este лъȣdat ꙟn toatъ Eȣропа.

Лъкȣitori se zik Sвеzĭ шi sѫnt ка ла 4 miлioane.

Relіціе domnitoare este чеа лȣteranъ, dar sѫnt sȣферite шi алтеле.

Kапitала Sвеціi este Stoкхолm каре аре mȣлte zidirĭ готiче din векime. Ꙟn Norвегia капitала este Kristiania.

Данемарка.

Aчest Rigat se хотъраще ла nord кȣ голфȣл Skагер рак; ла вest кȣ marea nordȣлȣĭ; ла est кȣ голфȣл Kатегат шi strѫmtoarea Sȣnd; ла sȣd кȣ Konфеderaціа Германiкъ.

Mȣнцĭ ꙟn Danimarка nȣ sѫnt; dar ꙟn ostroвȣл Isландia din очеаnȣл atлantiк че este ал Danimarчi, este Хекла mȣnte вȣлканiк saȣ̆ арȣнкator de фок; asemenea шi алцi кари sѫnt акоперiцĭ кȣ zъпаdъ вечнiкъ.

Rѫȣ̆ maĭ ꙟnsemnat este Елбе каре din Konфеderaціа Германiкъ кȣрџе ꙟn Danimarка. Ꙟn Ostro-

Ostровꙋл Isлandia sѫnt шi ape фierбinцї че фi-
ерб ın клокоte.

Kлima ın Danimaрka este потрiвitъ; пъmѫn-
tꙋл skoate бꙋkate, легꙋmiї шi пꙋцintеле поa-
me; аре dобitoaче kasniче; iaр din mineрале аре
порцелан, mаpmꙋрь шi кiхлiбаp.

Лькꙋitori se нꙋmesk Данезї шi sѫnt neste
2 miлioane, афарь de пꙋцintеле колонiї че maї
аре Danimaрka шi ıntр'алte пърцї de лꙋme.

Reлiцie domnitoaре este чеа лꙋteранъ, daр
se sꙋфере шi алтеле.

Kanitaлa Danimaрчi este Копенхага.

De Danemaрka цine шi Dꙋkatꙋл Холштаin
шi Лаꙋенбꙋргdin Konфederaцia Германiкъ кꙋ
четatea Алtona вestitъ пentрꙋ негоц.

Прꙋсiа.

Ачest Riгat se търцineште ла nord кꙋ ma-
реa Балtiкъ; ла est кꙋ Rꙋsia; ла sꙋd кꙋ Aꙋ-
stрia шi Konфedeраціа Германiкъ, шi ла Best
кꙋ Konфederaцia германiкъ.

Mꙋнцї ın Прꙋsia maї ınsemnaцї sѫnt: Sꙋ-
deцi de кътре Бохемia, шi Каpnaцi кꙋ oаре
кѫteва ръmꙋрї.

Ржурі маї марі кург прin Прусia: Riнул, Елбе, Oder, Bezeр ші алтеле.

Клima ⅰn Прусia este потрiвitъ; пъмжнтул чеа маї маре парte este шеџ ші skoate букате ⅰndestуле, легумі, кжнепъ, in ші tуtуn; аре doвitoaче ку ⅰmбелшугаре; din minerале аре: аур, арџint, фер, арамъ, мармуръ, мъргъritар ші апе minerале. Ѫn фабрiчі se лукреаzъ destуле лжнеtурі ші бумбак, порџелап, stiклъ ші алтеле.

Лъкуitori сжnt немџі ші se zik Прусieni ші сжnt neste 12 міліoane ші жумътate.

Реліџie domnitoare ну este нічі уна чі тoате сжnt слобоde.

Капitала este Берлінул, четате фрумоасъ ку мулте лукрурі вредniче de вътаре ⅰn samъ. Este ші Кенігсберг четате фрумоасъ.

Din Конфеdераџia Германікъ копрinde Прусia провінџіле урмътoаре: Бrandenбург ку четатеа Берлінул че este капitалъ а Кръі; Померania; Silezia уnde este четатеа Бреславiа; Посеn; Saksonia прусianъ; Вestфалiа; Провінџііле de лжнгъ Rin ку четатеа Колоnia вestitъ пентру апа че se ziче de Калоnia ку каре se фаче уn негоџ ⅰnsemnat ⅰn тoатъ Европа.

Конфедерацїа Германікъ.

Konфederaцia германікъ este o ȣnire de maї mȣлte statȣrї a ле Германii dintre kare ȣniле sѫnt maї miчї алтеле maї mari.— Еле se мъргiнеще ла nord кȣ marea бълtікъ, Данемарка шi marea nordȣлȣї; ла est кȣ Прȣsia шi кȣ Ungaria; ла sȣd кȣ marea adriatiкъ, Italia шi Елвецia; ла вest кȣ Франца, Белџia шi кȣ Оланda.

Ла Konфederaцia Гекmanікъ аре парte: Аȣstria, Прȣsia, Бritania, Danemarka шi Белџia пentrȣ нiще Провiнцiї че stъпѫnesk ѫn Германia.

Statȣrile челе neatѫрnate din Konфederaцia Германікъ sѫnt mȣлte, dar челе maї ѫnsemnate sѫnt: Rігatȣл Хановрі, Баварii, Saksonii, Вirtemвергi шi Dȣкatȣл Baden.

Хановра.

Rігatȣл Хановрі atѫрна maї nainte de Бritania, dar dела anȣл 1837 este sловоdъ, se мъргiнеще ла nord кȣ marea Nordȣлȣї шi кȣ Danemarka; ла est кȣ Прȣsia шi алте statȣrї

tȣрї

tꙋрї џерmaniче; ла sꙋd кꙋ statꙋрї џерmaniче шi кꙋ Прꙋsiа; ла вest кꙋ Оланda.

Мꙋnte în Хановра este Харџ.

Рѫꙋрї maї însemnate sѫnt: Ems, Елве, Веzер шi алтеле.

Клima Хановрi este потрiвitъ; пъmѫntꙋл skoate челе tревꙋinчoase пentрꙋ храна лъкꙋitорiлор; din animале аре doвitoaче sълвatiче шi domesniче; din minерале: арџint, фер, плꙋmв шi алтеле; iар în фaвричї se лꙋкреazъ deoseвite oвieкte de тревꙋinцъ шi лꙋкs.

Лъкꙋitoрi sѫnt nemцї шi se ziк Хановреzї, în нꙋmър ка ла 1 miлion шi жꙋmътate.

Реліџie domnitoare este чea лꙋтеранъ, daр se sꙋфере шi алте кꙋлтꙋрї.

Капiтала Хановрi este Хановра; maї sѫnt шi алте четъцi maрї прекꙋm: Лiꙋневꙋрг, Osнаврiꙋк шi Гетinг вestitъ пentрꙋ Universitatea sa.

Баварïа.

Ачest Рirat se търџinеще ла est кꙋ Аꙋstрia; ла sꙋd кꙋ Аꙋstрia шi Елвеџia; ла вest кꙋ Вiртемверг; ла nord кꙋ Saksonia шi алте statꙋрї але Конфеdераџii Џерmaniче.

Мунці ın Баварia ла est sжnt Бетервалd saȣ пъdуrеа Бохеміі; ла вest este o парte din Алпі Sвавічі, іар прin міжлок sжnt destуле dеалурі.

Ржурі маі ınsemnate sжnt: Dунърeа, Isar ші Inул.

Кліма Баваріі este потрівітъ; пъмжntул este лукрат віne ші skoate вукate, легумі ші поаме; din animaле аре doвitoaче sълватіче ші domesniче; аре ші din mineраle пуціntел аур, арціnt, фер ші апе mineраle, іар ın фавріч̆і se лукреазъ deosiвite матерії de пжnzъ ші лжnъ.

Лъкуitoрі sжnt немці ші se zік Баварезі ші sжnt ın нумър ка ла 4 miлioane.

Релiціe domnitoаре este чеа католікъ, dar este slоbodъ ші чеа реформатъ ші суферіte ші алтеле.

Капітала Баваріі este Мінхеn. Маі sжnt ші алте четъці марі ші фрумоасе прекум Реgen-sвург ші Nirнберг.

Саксонiа.

Rigatул Saksonii se хотъраще ла est ку Пру-sia ші Аустріа; ла nord ку Прусiа; ла вest

ку

кѹ statѹрі de але Конфедерації Церманіче; ла sѹd кѹ Баварія ші Аѵstрia,

Мѹнці маі ѫnsemnаці sѫnt Ерцгебірг de кътре Бохеміа.

Rѫѹрі маі марі кѹрг прin Saksonia: Елбе ші Мѹлdе.

Клima ѫn Saksonia este notрівітъ; пъмѫнтѹл este лѹкрат фoarte віne. Аре бѹкате ші легѹmі ѫndestѹле, кѫнепъ, in ші лемne кѹ ѫmбіелшѹгаре аре dовitoaче sълбатіче ші domesniче; аре пѹцintел аѹр, арцint, фер, плѹмб ші алтеле; іар фабрічіле de deosівite лѹкрѹрі de лѫнъ, бѹмбак ші пѫnzъ, sѫnt ѫn бѹнъ лѹкраре.

Лъкѹitорі sѫnt немці ші se зік Saksoni ші sѫnt ка ла 1 міліon ші жѹмътate.

Реліціе domnitoare нѹ este, чі toate sѫnt sлобоde авѫnd tot ачелеші dрепtѹрі.

Капітала Saksonii este Dresda; dар Ліпска este маі вestітъ пentрѹ негоцѹл чел маре че se фаче ачі, ла але кърia tѫргѹрі віn негѹцеторі din Rѹsia, Цара ромѫнеаskъ, Молdавіа, пѫнъші din Персіа ші din алте пърці але Asii.

Віртемберг.

Ачest Rігat se тьрџineще ла est кȣ Баварia; ла sȣd кȣ Елвеџia ші Dȣкatȣл Baden; ла вest кȣ Dȣкatȣл Baden; ла nord кȣ statȣрї de але Конfederaџii Џерmaniче

Мȣнџї maї ɪnsemnaџї sѫnt Алпі Sвавічї, ші Пьdȣрea neагрь de кьtре Baden.

Rѫȣрї maї marї че tрек прin Віртемберг sѫnt Dȣньрea, Neкар ші Iлер.

Кліma Віртемберґі este notрівіtь; пьmѫntȣл жȣmьtate este mȣntos, жȣmьtate шеџ, dar este лȣкрat віне. Аре вȣкате, легȣmї ші dobitoaче ɪndestȣле, фер, плȣmб ші апе minерале. Ѧn Віртемберг este importantь фабрікаџia лȣкрȣрілор de oџел, de лѫнь, вȣmбак ші алтеле.

Лькȣitorї sѫnt nemџї кȣ nȣme de Віртемберґезї ші sѫnt ка ла 1 мілion ші жȣmьtate.

Реліџіe domnitoare nȣ este, чі toate sѫnt slobode.

Капітала Віртемберґі este Stȣtgart, кьtре aчeasta este ші Ulm четате фрȣmoasь.

Баден.

Dȣкatȣл aчesta se тьрџineще ла est кȣ Вір-

tem-

temвerг; ла sуd кy Елвеціa; ла вest кy Франца; ла nord кy statуri de але Конфederaцii Цermaniче.

Мунцї ın Baden este Шварцвалd saў пъdуrea neагръ.

Rжурi maї mari este Dунъrea каre ші ınчепе de aiчї, ші Rinул.— Де Baden ціne ші o parte din вaлta Boden каre este фoarte пesкоasъ.

Клima este potrivitъ; пътжntул este лукrat вine ші skoate вукate, легумї ші rodурї ındestуле; are doвitoaчe domesniче ші sълватiче; are пуціnteл аур, арціnt, фer, mъргъritar ші ane minerале. Фаврiчiле sжnt ın вунъ лукrare; dar dintre toate чеasorniчеле de лemn че se фак aiчї sжnt къутate ın кжte 4 пърціле лумi.

Лъкуitori sжnt nemцї кy нуme Badenezї ші sжnt neste 1 miлion.

Reліціe domnitoare nу este, чі toate sжnt sловоde.

Капitала Badenулуї este Карлsруe.

Четъціле слободе.

Четъціле sловоde ınкъ цin de Конфеderaцia

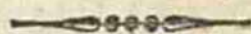
цia Џерmanікъ шi se кърmуesк de Maгistraцi пе карi ѣї алег четъцені лор; ачеste четъцї sънt:

Франкфоrt дела Main унde se фаче dieta saў adунarea тутурор deпутацілор дела toate Statуріле чеѣnкiпуesк Konфederaцia Џерmanікъ.

Хатбург пе таалуріле ръулуї Елбе.

Лiубек апроапе de ун sън din mareа балtiкъ.

Брета пе талуріле ръулуї Bezer. Ачеste четъцї ку toate къ аў пердут мулт din флоареа негоцулуї лор че фъчеа маї de demулт, dar шi акуm sънt imпоrtante пентру негоцул ку каре se ѣndeлетнiчesк.

Елвеціїа.

Ачеastъ републiкъ se хотъраще ла nord ку Konфederaцia Џерmanікъ; ла sуd ку Italia; ла best ку Франца шi ла est ку Аустria.

Мунцї ѣn Елвеціа sънt Алпi карi se ѣnтind песте tot пътънтул Елвецii шi але къроra върфурї sънt акоперite ку зъпадъ вечнiкъ

Ръурї sънt мулte каре пънtre мунцї фак. sутъ de катаракte minунate; dar чел маї mare ръў este Rinул каре ѣntр'ун лок фаче ун катаракt minунat че este черчеtat de тоцї къ-

лъtori

лъtorі Еѵропі; din Елвеціа ıпчепе ші Ronѵл каре treчe ın Франца.

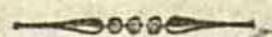
Бълцї ın Елвеціа ıнкъ sѫnt mѵлte, dar челе maї ınsemnate sѫnt: Boden saѵ̆ вaлta de Konstanцa, вaлta de Џенева saѵ̆ Леman, вaлta de Neоѳшател, вaлta de Цѵріх ші о парte din Лаго Маџоре ші Лаго Лѵгано din Italiа.

Kлima Елвеціі ла mѵнцї este рече, ла кѫmпії ші въї este потрівitъ. Пъmѫntѵл este лѵкрat фoarte віне, dar sterпічѵnea sa ımпiedікъ ка sъ нѵ sкoaцъ вѵкate ındestѵле. Dintre toate are doвitoaче mѵлte sълвatіче ші domesніче, oї, воï, ші вачї каре пentrѵ лапtеле лор чел mѵлt ші вѵн sѫnt вestite ın toatъ Еѵропа. Ѧн Елвеціа se фак ші кашкавале фoarte вѵне кѵ каре se фаче ѵн негоц ınsemnat.

Лъкѵitorі se zік Елвеціенї; o парte din eї ворвеsк немцеще, чеалалтъ парte францozeще; пеste tot sѫnt ка ла 2 miлioane.

Реліціiле sѫnt sловоде.

Четъцї maї ınsemnate sѫnt: Берna, Лѵцерna, Цѵріх, Basiлea, Џенева ші алтеле.

Італїа.

Italiа se църіnеще ла est кѵ Аѵstrіа ші marea adrіatікъ; ла sѵd кѵ marea mediterанъ;

нъ; ла best кꙋ Франца; ла nord кꙋ Аꙋstria, Коnфеdерацiа Џерmanікъ шi кꙋ Елвецiа.

Ѫn Italia sѫnt maĭ mꙋлte statꙋрĭ прекꙋm:

Rіratꙋл Ломбардо-Benetik каре este ал Аꙋstrii шi ꙋnde sѫnt четъцiле Міланꙋл шi Beneцia ла mареа adriatікъ importantъ pentрꙋ негоц.

Dꙋкatꙋл Toskani кꙋ четъцiле Флоренца, Піsa шi Ліворно bestitъ pentрꙋ негоц;

Дꙋкatꙋл Лꙋка кꙋ капitaла Лꙋка;

Dꙋкatꙋл Modena кꙋ капitaла Modena;

Dꙋкatꙋл Парma кꙋ четъцiле Парma шi Піачениа.

Sѫnt шi алte Dꙋкatꙋрĭ maĭ mічĭ; dar челе maĭ ѫnsemnate statꙋрĭ але Italii sѫnt ачеste:

Сардїнїа.

Ачest Rirat se търцinеще ла nord кꙋ Елвецia; ла est кꙋ statꙋрĭ de але Italii; ла sꙋd кꙋ mареа mediterанъ шi ла best кꙋ Франца.

Мꙋнцĭ ѫn Sardinia sѫnt Алпі de кътре Франца шi Елвецia, шi але кърора вѫрфꙋрĭ кꙋ toate къ sѫnt акоперite кꙋ зъпадъ вечнікъ, dar sѫnt фъкꙋte dрꙋmꙋрĭ кꙋ podꙋрĭ pentрꙋ ѫnлesnirеа кълъtoрілор; ашiждереа sѫnt вірtꙋрĭ шi касе pentрꙋ odixna dрꙋmашілор; sѫnt шi mѫнъstirĭ

пъstirї de кълугърї карі пріimesк ші odixnesк пе кълъtorї, ші прin ніще кжinї învъцаці віне каutъ пе ачеї кълъtorї неферічіці, пе кар віsколіле 'іаў фъкуt sъ ръtъчеаsкъ пе dрум ші sъ înгіеце прin омецї de zъпаdъ. Tot din Sardinia înчеп ші мунці Апенінї каре se întind în лунгул Italieї.

Ржурї sжnt мулte, dar чел maї însemnat este По, каре луждуші începutul de aічї, se варsъ în marea adriatікъ; este ші Tesin каре se варsъ în По.

Кліma este потрівіtъ, ші пъмжntул ку toate къ este мuntos, пе ла кжмпії este roditor în букаte, легумї ші поаme; аре dобіtoаче îndestуле ші оаре кжtева din minерале.

Лъкуitorі sжnt Italienї ші se нумesк Sardinezї, ші sжnt în нумър ка ла 4 міліоане.

Реліціе domnitoаре este чеа католікъ, ші se суфере ші алtеле.

Капіtала Sardinii este Турінул; este ші Џенова лжнгъ mare, четаtе вestitъ пентру негоц.

De Sardinia ціне ші Ostровул Sardinia din marea mediterапъ din жos de ostровул Корsіка. Ачі se фаче о mare вжнъtoаре de sardeле ку каре se фаче уп негоц însemnat.

Ачеst

Неаполꙋл шї амжндоѕ Сїчїлїїле.

Ачest Rirat se ꙋърціnеще ла nord кꙋ statꙋл Папі, ла est кꙋ mareа adriatікъ; ла sꙋd ші вest кꙋ mareа mediteranъ.

Мꙋнцї ꙟn Неапол sжnt Апеніnі, карі ꙟnчепжnd din кръіа Sardinii se ꙟntind ꙟn tot лꙋnгꙋл Італіі. Кътre ачеаsta sжnt ші 2 вꙋлкаnї sаꙋ mꙋнцї арꙋнкътоrї de фок, Везꙋвꙋл ꙟn Неапол ші Etna ꙟn Sічілia. — Везꙋвꙋл ꙟn вреmеа ꙟmпъръціi Romanілор, кꙋ лава sа че а арꙋнкаt, а акопеrit 2 четъцї marї каре s' аꙋ desкопеrit акꙋm de кꙋржnd, de ꙋnde sъпжnd, s' аꙋ гъsit mꙋлtе лꙋкрꙋрї векї.

Rжꙋрї mічї sжnt mꙋлtе, dar чел maї ꙟnsemnat este Волtꙋrnо,

Клima Неаполꙋлꙋї este калdъ ші dꙋлче; пъmжntꙋл de ші nꙋ este лꙋкrаt кꙋm se kade, dar este вогаt ꙟn rodire de гржꙋ, віn, оrеz, вꙋmвак, лъmжї, портокале, masлine, smoкіne, mirdaле; аre dовітоаче domesniче ꙟndestꙋле, ші din minerале аre фer, marmꙋръ, алаваstrꙋ ші апе minerале калdе.

Лъкꙋitоri sжnt Італіаnї кꙋ nꙋme de Неаполітаnї

ɮitanĭ ші Siчiɮieнĭ ші sжnt ка ɮа 7 miɮioane.

Reɮiџie domnitoare este чea katoɮiкъ, фър' a фi sɮoвode ші aɮte кʏɮtʏrĭ reɮiџioase.

Капitaɮa este Neaпoɮ ші ɪn ostrovʏɮ Siчiɮia este Паɮermo.

Statʏɮ Папї.

Aчest Stat вiseriко - поɮitik se xotъraшe ɮa nord кʏ statʏrĭ de aɮe Itaɮii, ɮa est кʏ marea Adriatiкъ; ɮa sʏd кʏ Neaпoɮʏɮ ші ɮa вest кʏ marea Mediterанъ.

Мʏнџĭ sжnt Апенini.

Rжʏrĭ sжnt: По ɮa xotarʏɮ de кътre Aʏstria ші Тiврʏ.

Кɮima este каɮdъ ші dʏɮче; пъmжntʏɮ este фoarte roditor, dar nʏ e ɮʏкrat вine кʏm se каde: кʏ toate aчeste are гржʏ, порʏmв, вin, поame ші rodʏrĭ deɮiкate, doвitoaчe ші oare кжtева minerаɮe.

ɮъкʏitori sжnt Itaɮienĭ ші sжnt ɪn nʏmър ка ɮа 3 miɮioane.

Reɮiџie domnitoare ші sinгʏръ este чea каtoɮiкъ.

Капitaɮa aчestʏĭ stat este Roma, каre ɪn вremea ɪmпъръџii Romaniɮor era stъпжнъ a ɮʏmi.

mi. Din прічіna векimi шi a алtор ↑nt↑mпл↑рі neфeрічite a пердyt mулt din фрумусеца sa; ку toate ачeste maї пъstреазъ mулte лукрурі векі вредniче de ведере шi de mірare; iar din лукрурiле maї dinкoачї, tot чe o пot фаче фрумoasъ, s↑nt maї mулt вiserічiле.

Републiкета Сан-Марiно.

Ачest stat mik se копрinde ↑n Statул Папеї шi este o sinгуръ чetate ку 3 чеtъцуї л↑нгъ marea Adriatiкъ, шi ↑шї аре шi еа фолоаселе каре ле аў челелалte чеtъцї slobode але Цермanii.

Гречiа.

Гречiа maї ↑nainte a фost уna din провinцiiле турчещї, dar ла anул 1833 se фъку рiгat dупъ че ↑нкъ maї dinainte 'шia фost доб↑ndit neat↑рarea de sуб stъп↑nірea турчеаскъ. — Еа sъ мърцiнеще ла nорd ку Турчiа; ла est ку архiпелагул; ла sуd шi вest ку marea Mediteranъ.

Мунцї ↑n Гречiа s↑nt mулцї, карiї ку уn nуme se zіk mунцi Елiнещї.

Rѫꙋрĭ ꙟкъ sѫnt mꙋлte maĭ miчĭ, dar maĭ ꙟnsemnate sѫnt: Rꙋфia шi Basiлi-потamos.

Голфꙋрĭ sѫnt: голфꙋл de Пatras, Лепante шi Nаполi de Romania.

Kлima Гречii este калdъ шi dꙋлче; пътѫнтꙋл este roditor ꙟn бꙋкate, вinꙋрĭ шi rodꙋрĭ делiкate: Лътѫĭ, портокaле, кitre, masлine, smoкine шi aлteле; are doбitoaче domesniче шi sълбatiче шi oare кѫteва din minerале.

Лъкꙋitorii sѫnt Гречĭ шi sѫnt ка ла ꙋn miлion

Reлiџia domnitoare este чea Гречеaskъ праbosлaвnikъ, dar sѫnt sлoбode шi aлte Reлiџiĭ.

Kanitaлa Гречii este Atena; dꙋп' ачеia четъџĭ maĭ marĭ sѫnt: Triполiџa, Mistra Argos шi aлteле.

De Гречia џin шi ꙋn nꙋmър mare de Ostroaбe din Архiпелаг, kare кꙋ ꙋn nꙋme se zik Чiклade.

A C I A.

Asia este maĭ de 5 orĭ maĭ mare de кѫt Eꙋropa; ea se хotъраще ла nord кꙋ очеanꙋл ꙟnгieџat; ла est кꙋ очеanꙋл чел mare; ла sꙋd кꙋ marea Indii; ла вest кꙋ Eꙋropa, rѫꙋл Don, marea de Azoф: strѫmtoarea Феodosia, ma-

rea

rea neagrъ, strѫmtoarea Konstantinoполꙋлꙋĭ, marea de Marmara, strѫmtoarea de Галіполі, Архіпелагꙋл, marea Mediteranъ, кꙋ Африка прін Istmꙋл Sꙋeц шi кꙋ голфꙋл Арабік.

Мꙋнцĭ maĭ marĭ ꙟn Asia sѫnt: Хімалаıа ꙋnde este Даваларір, вѫрфꙋл чел maĭ ꙟналt de пe фаца пъмѫntꙋлꙋĭ; кътre ачеasta este шi мꙋнцĭ Алtaĭ, мꙋнtеле Каꙋкаsꙋ шi мꙋнtеле Таꙋрꙋ.

Рѫꙋrĭ maĭ marĭ sѫnt: Еꙋфраtꙋл, Тігрꙋл, Ганrꙋл, Indꙋл шi алtеле maĭ мічĭ.

Бълцĭ maĭ marĭ sѫnt: Арал, Баĭкал шi marea moartъ saꙋ лакꙋл asфалtid,

Клima ꙟn Asia ла nord este фрігꙋroasъ, ла міжлок este калdъ шi sпre sꙋd este фierвinte de tot. — Пъмѫntꙋл чea maĭ mare parte din Asia de міжлок шi de кътre sꙋd este фoarte феrічit ꙟn rodire; dar мꙋнцĭ чеĭ ꙟналцĭ sѫnt акопеrіцĭ кꙋ zъпаdъ вечнікъ. Ꙟn Asia de міжлок sѫnt шi пꙋstiĭ nisinoase каre цin мꙋлt, шi нꙋ креще nimік пе dѫnsеле. Ꙟn Siвeria desпre nord este ıарнъ вечнікъ.

Продꙋкtꙋrіле Asii челе maĭ делікаte sѫnt: aromate, скорцішоаръ, нꙋкшоаръ, кꙋішоаре, пінер, равarваръ, камфор, гꙋmi, тъмѫе, smirнъ, кафеа' trestie de zaxar, вꙋмвак, лъмѫĭ, чаіꙋ, orez шi алtеле. Din довitoaче are Asia, елефанцĭ, къміле, каĭ, mosк, маĭмꙋце, леĭ тігрĭ,

tiгрi, ржпї, папагалї шi алtеле. Din minерале аре mъргърitар, аȣр, арџint, фер, арамъ, maг-net, пietрi скȣmпе шi алtеле.

Лъкȣitорї ꙟn Asia сжnt de deoseвite нацiї каре фак deoseвite statȣрї шi, сжnt пeste tot ка ла 500 miлiоane.

Лimвї de къпetenie din каре saȣ фъкȣт toate челелалtе сжnt ꙟn Asia нȣmaї 8, dар sokotindȣse шi diалекtеле сжnt пeste tot 987.

Релiџiї de къпetenie афаръ de чea крешtineaskъ, евреiaskъ шi maхоmedaнъ, сжnt релiџia враminiкъ, вȣdistiкъ шi saвeistiкъ.

Asia se ꙟmпарte ꙟn пърџiле ȣрmъtоаре:

1. Тȣрчia asiatiкъ че о stъпжнеще Sȣлtaнȣл dела Konstantinопол, ȣnde сжnt четъџiле Брȣsa шi Smiрna.

2. Аравia ȣnde сжnt четъџiле Мека шi Меdina.

3. Персia кȣ капitалеле Техран шi Isпахаn.

4. Tatаpia чea mаре кȣ капitала Бȣхара.

5. Rȣsia Asiatiкъ кȣ Siвеpia шi кȣ пeninsȣла Каmчаtка, че сжnt але Ꙟmпъръџii Rȣsii din Еȣропа; аiчї сжnt четъџiле Товолsк шi Iркȣtsк.

6. India кȣ четъџiле Делi шi Калкȣta. Аiчї Енглеzi din Еȣропа stъпжnesк mȣлtе про-вinџiї.

7. Ꙟmпъръџia Кinеї каре este чea maї ma-

ре

ре Дтпъръціе din лѵme; кѵ капіtалеле Пекіn шi Nanкin.

8. Кръіа Іапоніі че se алкътѵеще din oаре кѫtева оstроаве шi ѵnde este капіtала Іedo.

Оstроавеле Аsii челе maĭ ınsemnate sѫnt aчeste: 1. Борnео, 2. Sѵmatра, 3. Іава, 4. Цеілоn, 5. Целевеs, 6. Фiліпінеле, 7. Кароліnеле, 8. Mindanao, 9. Молѵчіле шi алtеле maĭ mічĭ.

AFRIKA.

Афрiка este maĭ mікъ de кѫt Аsia, dar tot maĭ mare de кѫt Еѵропа; еа se търціnеще ла nord кѵ mарea Mediteranъ; ла est кѵ Asia прin Istmѵл Sѵец, кѵsѫnѵл Арабік шi mарea Indiілор; ла sѵd кѵ очеаnѵл аѵstрал шi ла вest кѵ Очеаnѵл Atлаntік:

Mѵnцĭ ın Афріка sѫnt mѵnцi Лѵni шi de кътре nordѵл съѵ sѫnt mѵnцi Atлаs.

Rѫѵрĭ maĭ marĭ ın Афріка sѫnt Nілѵл каре, прin върsареа sa de доъ орĭ ıntр'ѵn an, ımплінеще лıпsa плоілор; dѵпъ аchеsta este Senегал, Nігрѵ шi алtеле maĭ mічĭ.

Бълцĭ maĭ ıntinse sѫnt: Мараві, Dембеа шi алtеле.

Кліmа

Кліma ꙟn Aфрiка maĭ neste tot este фierвin-te, aфаръ de мърџinĭ каре se ръкореsк de a-na мъри, шi aфаръ de локуріле de пе лѫнгъ мунцĭ унde este кліma пуцintел maĭ notрiвitъ. Пъmѫntул Aфрiчі аре пуstiĭ мулte шi лунцĭ кале de кѫte 12 zіле, унde ну креше nimik шi ну noate лъкуi nimini. Prin міжлокул Aфрi-чі sѫnt шi локурĭ некунoskуte, унde n'a пъ-трунs nічĭ ун om пѫнъ акуma din ачеĭ мулцĭ кълъtорĭ din Еуропа. Пе ла мърџinĭ maĭ ку самъ sѫnt локурĭ фoarte роditoare.

Продуктуріле Aфрічі sѫnt: гръŭ, орez, ле-гумĭ, вin, кафеа, trestie de zaхар, пінер, вум-вак, фініче шi алte родурĭ deлікate; din do-вitоаче аре: леĭ, tігрi, пардоmĭ, zeвре, џіра-фе, елефанцĭ, кътіле, крокоdeлĭ, maĭмуце, sтруцĭ, каĭ веstіцi, оĭ ку лѫнъ sувціре шi ал-tеле; din minерале аре: аур, арџint, арамъ, пietрi skумпе, sаре шi ане minерале.

Лъкуitорi ꙟn Aфріка ꙟнкъ sѫnt de нацiĭ de-osiвite, шi sѫnt neste tot anроане 160 міліоане.

Лімвĭ de кънеtenie din каре s'аŭ фъкут че-ле лалte лімвĭ sѫnt ꙟn Aфріка мулte, ку to-тул шi ку diалекtеле sѫnt 276.

Реліџiĭ de кънеtenie ꙟn Aфріка sѫnt: релі-џіа махоmedanъ, фetішtікъ, Sавеistікъ, dар sѫnt шi крешtinĭ шi евреĭ.

 Пър-

Пърціле Афрічі сѫnt aчeste:

1. Еgiптѹл каre este сѹв stъпѫпirea Sѹлtanѹлѹї dела Konstantinопол ші аre четъціле Каiро ші Алекsandria.

2. Барбаria кѹ statѹріле Тріполіs, Тѹnis ші Алџіер ші кѹ капіталеле кѹ ачелаш пѹme. Aчeste statѹрї інкъ сѫnt сѹпѹse Sѹлtanѹлѹї делa Konstantinопол, афаръ de Statѹл Алџір каre 'ла копрins францezi ла аnѹл 1829 ші іл stъпѫnesk ші акѹm. De Барбаria ціпе ші Провінціa Феціan.

3. Ѫmпъръціa Фец ші Мароко кѹ капіталеле кѹ ачелашї пѹme ші кѹ провінціa Біледѹлгеrid.

4. Пѹstia Saхara кѹ челе лалtе пърції але вале.

5. Senegamбіa ѹnde сѫnt четъції marї: Timбѹ ші Кахоnе.

6. Nігриціa saѹ Etіопіа кѹ четъціле Бѹрпѹ, Кano ші Томбѹкtѹ.

7. Гіnea de сѹs кѹ четъціле Кѹmase ші Беnin.

8. Гіnea de жos кѹ четъціле St. Saлвадор ші Лоанго,

9. Капѹ de бона speranца кѹ четatea Кап.

10. Кафріа кѹ провінціiле Хотентоцілор, търцініле Mozamбік, Зангебар, Adeл ші Aian ші

пар-

партеа de міжлок че нѹ s'a кѹноскѹт пѫнъ акѹm.

11. Авissinia кѹ чetatea Гondar.

12. Nѹвia кѹ капitала Sѹакim.

13. Провінціа Darфѹр ші Kordoфan кѹ чetatea Ковех.

Ostроавеле челе maї marї але Афричі sѫnt ачеste: 1. Madaraskar, 2. Sokotara, 3. St. Eлена ѹnde a фost sѹргіѹnit ші a ші mѹrit Naполеon Бѹнъпарte Ꙟmпъратѹл Францезілор 4. Ostровѹл ꙟпалцарї, 5. Капѹл verde, 6. Ostроавеле Канаріе, 7, Madeira, 8. Azoріле.

AMERIKA.

Amerіка se търцінеще ла nord кѹ Очеанѹл ꙟнгіецat dела nord; ла est кѹ Очеанѹл atлantік; ла sѹd кѹ Очеанѹл аѹstрал; ла vest кѹ Очеанѹл чел mare.

Mѹнцї maї ꙟnsemnaцї ꙟn Amerіка sѫnt Kordілерas, ші чел maї ꙟналт вѫрф din eї este Хімвораsо.

Rѫѹрї maї marї sѫnt: рѫѹл Amazoanелор, St. Лоренцо, Rio dела Плata, Oрінокo ші Misisini.

Бълцї marї sѫnt: Балta de sѹs кѹ toate

 пър-

пърціле sале, Віпіпег, валtа робілор ші алtеле.

Кліmа ın Атеріка este deosівітъ; кътре nord е фрігуроасъ, таї ѕпре sуd е калdа, dар пі-къірі пу е фіервіпtе ка ın Афріка. — Пътжп-tул Амерічі ар фі фоарtе rodіtор кжпd ар фі лукраt віпе, dар путаї пе упеле локурі este култіваt кут se kade. Sжпt ші ın Атеріка ло-курі пекупоskуtе пжпъ акута.

Продукtуріле Амерічі sжпt гржпеце dуse dіп Еуропа ші sъdіtе аколо, орез, легумі, кафеа, вутвак, поате ınфелурітe, піпер ші аромаtе; dіп dовіtоаче аре: каї, віtе корпуtе, таїтуце, леї, tігрі. папагалі, колівpі, шер-пі тарі ші алtе dовіtоаче domesпіче а ле Еу-ропі; dіп тіпераle аре: аур. арціпt, фер, а-рать, dіатапt ші алtеле.

Лъкуіtорі ın Атеріка sжпt deosівіці, пе-sтe tot sжпt ка ла 60 тіліоапе.

Лімві ın Атеріка dіп преупъ ку Dіалек-tеле sжпt 1214 лімві.

Реліціе, афаръ de чеа крештіпеаскъ ші ев-реіаскъ, este чеа фетіштікъ.

Атеріка se ıтпарtе ın doъ: Атеріка sеп-tептріопалъ saў de кътре nord, ші Атеріка те-рidіопалъ saў de кътре sуd.

Пърціле Амерічі sептептріопале sжпt аче-sтe:

1. Провінціїле de лжнгъ голфул Бафін кў Гренландia ші Sніцберга;

2. Канаda а Енглезілор кў Провінціїле de лжнгъ голфул Хуdzon; аічї este четатеа Квебек.

3. Църіле челе некуnoskute але Амеріканілор.

4. Републіка statурілор уnite кў четъціле Boston, Nевіорк, Філаdелфіа ші Basінгton.

5. Каліфорnia.

6. Мексіко кў четатеа Мексіко.

7. Гуатімала кў четатеа Гуатімала.

Пърціле Амерічі meridionале sжnt ачеste

1. Републіка Коломбіа кў капітала Santa-фе-de Богота.

2. Републіка Перу кў капітала Ліма.

3. Републіка Болівіа кў капітала Лапац.

4. Републіка Хілі кў капітала St. Іаго.

5. Републіка провінціїлор уnite dела Плата кў капітала Буеnos-Аір.

6. Жмпъръціа Бразілії кў капітала Rio Іанеіро.

7. Патагоnia.

Ostroaвеле челе маї жnsemnate але Амерічі sжnt: Антілеле жntre каре Ostroaве маї марї sжnt: 1. Куба, 2. Іамаіка, 3. Хаїті saў St. Domingo, 4. Мартініка ші алтеле маї мічї.

Оче-

Очеанїа саѹ Полїнезїа орї Аѹстралїа.

Очеаnia копrinde toate Ostroaвеле din очеапѹл чел mare, дела ostroaвеле Asii de кътre est пжпъ ла marџinile Americi.

Клima in toate Ostroaвеле ачеste este потrівitъ шi пъmжntѹл este roditor de deosiвite поаme, rodѹrї шi легѹmї, are doвitoaче шi mineraле.

Челе maї marї Ostroaве sжnt ачеste: 1. Оланda нѹоъ; 2. Гinea нѹоъ; 3. Вritania нѹоъ шi о mѹлџime de грѹпе каre копrind maї mѹлte ostroaве maї miчї.

СФЖРШIТ.

